

Bruksela, 18 kwietnia 2018 r.
(OR. en)

8110/18
ADD 3

JAI 323
COPEN 104
CYBER 66
DROIPEN 53
JAIEX 27
ENFOPOL 171
TELECOM 94
DAPIX 106
EJUSTICE 27
MI 269
IA 101
CODEC 577

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	18 kwietnia 2018 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	SWD(2018) 119 final
Dotyczy:	DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI: STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW towarzyszący dokumentowi: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiego nakazu wydania dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych i europejskiego nakazu zabezpieczenia dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych oraz Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej zharmonizowane przepisy dotyczące mianowania przedstawicieli prawnych w celu gromadzenia dowodów na potrzeby postępowań karnych

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument SWD(2018) 119 final.

Załącznik: SWD(2018) 119 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 17.4.2018r.
SWD(2018) 119 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiego nakazu wydania dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych i europejskiego nakazu zabezpieczenia dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych

oraz

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej zharmonizowane przepisy dotyczące mianowania przedstawicieli prawnych w celu gromadzenia dowodów na potrzeby postępowań karnych

{COM(2018) 225 final} - {COM(2018) 226 final} - {SWD(2018) 118 final}

Streszczenie oceny skutków
Ocena skutków wniosku w sprawie poprawy dostępu transgranicznego do elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych
A. Zasadność działań
Na czym polega problem i dlaczego jest to problem na szczeblu UE?
Kłopoty z transgranicznym dostępem do elektronicznego materiału dowodowego utrudniają obecnie skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych i procesów karnych w UE. Współpraca wymiarów sprawiedliwości realizowana pomiędzy organami publicznymi, bezpośrednia współpraca organów publicznych z usługodawcami oraz bezpośredni dostęp organów publicznych do elektronicznego materiału dowodowego są obecnie nieskuteczne. W rezultacie postępowania przygotowawcze nie są kontynuowane, przestępstwa uchodzą bezkarnie, ofiary są mniej chronione, a obywatele UE czują się mniej bezpiecznie. W ramach oceny skutków stwierdzono występowanie trzech problemów: 1. Dostęp transgraniczny do elektronicznego materiału dowodowego na podstawie procedur przewidzianych w ramach istniejącej współpracy wymiarów sprawiedliwości zabiera zbyt wiele czasu i sprawia, że postępowania przygotowawcze i procesy karne są mniej skuteczne. 2. Niefektywność współpracy publiczno-prywatnej pomiędzy usługodawcami a organami publicznymi utrudnia skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych i procesów karnych. 3. Luki dotyczące określania jurysdykcji mogą utrudniać skuteczne prowadzenie transgranicznych postępowań przygotowawczych i procesów karnych.
Cele do osiągnięcia
Ogólny cel polega na zapewnieniu skuteczności postępowań przygotowawczych i procesów karnych w UE dzięki poprawie transgranicznego dostępu do elektronicznego materiału dowodowego za sprawą wzmocnionej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych oraz zbliżenia przepisów i procedur. Istnieją trzy cele szczegółowe. Są to: 1. Zmniejszenie opóźnień w dostępie transgranicznym do elektronicznego materiału dowodowego; 2. Zapewnienie transgranicznego dostępu do elektronicznego materiału dowodowego tam, gdzie go obecnie brakuje; 3. Zwiększenie pewności prawa, ochrony praw podstawowych, przejrzystości i rozliczalności.
Jaka jest wartość dodana działania na szczeblu UE (zasada pomocniczości)?
Ponieważ niniejsza inicjatywa dotyczy zagadnień transgranicznych, problemy, o których tu mowa, nie mogą być rozwiązane przez poszczególne państwa UE. Co więcej, ze względu na zróżnicowanie koncepcji prawnych, liczbę obszarów polityki, których te kwestie dotyczą (bezpieczeństwo, prawo karne, prawa podstawowe z ochroną danych włącznie, zagadnienia gospodarcze) oraz wielość zainteresowanych stron, szczebel UE jest najodpowiedniejszym poziomem do zaradzenia zidentyfikowanym problemom. Działania na szczeblu UE ułatwiają ponadto współpracę z państwami niebędącymi członkami UE, szczególnie Stanami Zjednoczonymi; jest to ważne, ponieważ potrzeba dostępu do elektronicznego materiału dowodowego często wykracza poza granice UE.
B. Rozwiązania
Jakie są różne warianty działań służących osiągnięciu celów? Czy istnieje wariant preferowany? Jeżeli nie, to dlaczego?
Wariant A: działania o charakterze nieustawodawczym (tj. środki praktyczne mające na celu poprawę współpracy wymiarów sprawiedliwości realizowanej pomiędzy organami publicznymi oraz intensyfikację współpracy pomiędzy organami publicznymi a usługodawcami) Wariant B: wariant A + porozumienia międzynarodowe Wariant C: wariant B + ustawodawstwo dotyczące bezpośredniej współpracy (europejski nakaz wydania dowodów+ dostęp do baz danych) Wariant D: wariant C + ustawodawstwo dotyczące bezpośredniego dostępu Wariantem preferowanym jest wariant D, zarówno pod względem jakościowym, jak i z punktu widzenia kosztów i korzyści.
Jakie opinie wyrażają poszczególne zainteresowane strony? Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?

Przeprowadzono szerokie konsultacje z zainteresowanymi stronami, trwające ponad 18 miesięcy. Organy publiczne w państwach UE podkreślały następujące kluczowe zagadnienia: okres niezbędny na rozpatrzenie wniosku, brak wiarygodnej współpracy z usługodawcami, brak przejrzystości oraz, w przypadku czynności w ramach postępowania przygotowawczego, niepewność prawa ze względu na wątpliwości dotyczące jurysdykcji. Usługodawcy i pewne organizacje społeczeństwa obywatelskiego stwierdzili, że pewność prawa ma kluczowe znaczenie dla umożliwienia bezpośredniej współpracy z organami publicznymi oraz że należy unikać kolizji przepisów. Niektóre organizacje społeczeństwa obywatelskiego były przeciwne uregulowaniu bezpośredniej współpracy za pomocą przepisów na szczeblu UE; zamiast tego preferowały one poprawę procedur wzajemnej pomocy prawnej.
C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu
Jakie korzyści niesie rekomendowany wariant (ewentualne inne, prócz podstawowych)?
Oczekuje się, że inicjatywa przyczyni się do poprawy skuteczności i efektywności postępowań przygotowawczych i procesów karnych, zwiększenia przejrzystości i rozliczalności, zagwarantuje poszanowanie praw podstawowych i będzie sprzyjać budowaniu zaufania na jednolitym rynku cyfrowym dzięki poprawie bezpieczeństwa i redukcji postrzeganej bezkarności w przypadku przestępstw popełnianych na urządzeniach sieciowych lub przy ich użyciu.
Jakie koszty pociąga za sobą rekomendowany wariant (ewentualne inne, prócz podstawowych)?
Koszty mają charakter administracyjny i wynikają z transpozycji i wykonania przez państwa UE preferowanego wariantu oraz z wywiązywania się z obowiązków przez usługodawców: • Koszty jednorazowe oszacowano w wysokości 3,3 mln EUR w przypadku państw UE i 1,7 mln EUR w przypadku usługodawców. • Preferowany wariant nie wiąże się z powstaniem żadnych kosztów powtarzalnych. Przeciwnie – przyczyni się do powstania powtarzalnych oszczędności w szacunkowej wysokości powyżej 7,1 mln EUR rocznie dla państw członkowskich i 4,3 mln EUR rocznie dla usługodawców.
Jakie są skutki dla MŚP i konkurencyjności?
Pewność prawa i normalizacja procedur zmniejszy obciążenie administracyjne i przyczynią się do konkurencyjności, dzięki czemu będą mieć pozytywne skutki dla MŚP.
Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?
Oczekuje się, że preferowany wariant pociągnie za sobą początkowe koszty wdrożenia, które w długiej perspektywie czasowej zostaną zrównoważone oszczędnościami w zakresie kosztów powtarzalnych. Organy krajowe musiałyby przyjąć nowe procedury i odbyć szkolenia. Niemniej w dalszej perspektywie organy odniosą jednak korzyści dzięki usprawnieniu i centralizacji, dodatkowemu przeszkoleniu oraz jasnym ramom prawnym regulującym wnioski o dostęp do danych, jako że działania te powinny się przyczynić do przyrostu wydajności. Podobnie, ponieważ preferowany wariant przyczyni się do odciążenia kanałów współpracy wymiarów sprawiedliwości, państwa otrzymujące wnioski powinny odnotować zmniejszenie liczby wniosków do rozpatrzenia.
Czy wystąpią inne znaczące skutki?
Usługodawcy będą musieli dostosować się do nowych ram prawnych, wprowadzając nowe procedury, szkoląc pracowników oraz potencjalnie wyznaczając przedstawiciela prawnego. Wdrożenie praktycznych środków, choć nie jest obowiązkowe, pociągnie za sobą pewne koszty. Usługodawcy mogą otrzymywać większą liczbę wniosków, co zwiększy koszty stosowania się do nich. Z drugiej strony zharmonizowane ramy mogłyby odciążyć usługodawców, którzy już odpowiadają na wnioski o dane nie dotyczące treści i muszą je oceniać na podstawie różniących się od siebie przepisów prawa we wszystkich państwach członkowskich. Skuteczniejsze dochodzenia związane z transgranicznym dostępem do elektronicznego materiału dowodowego przyniosą pozytywne skutki społeczne, w tym możliwe zmniejszenie przestępczości dzięki silniejszemu odstraszaniu. Wariant preferowany przewiduje wystarczające zabezpieczenia, by zapewnić pewną zgodność uwzględnionych w nim środków z prawami podstawowymi. Nie stwierdzono żadnych istotnych skutków dla środowiska.
Proporcjonalność?

Wariant preferowany wiąże się z wprowadzeniem przepisów i procedur usprawniających transgraniczny dostęp do elektronicznego materiału dowodowego dla krajowych organów sądowych, wraz z wyraźnymi zabezpieczeniami związanymi z koniecznością zapewnienia zgodności z **zasadą proporcjonalności**.

Nie przewiduje on nałożenia nieproporcjonalnych obowiązków na sektor prywatny (w tym MŚP) lub osoby fizyczne. Przewiduje natomiast wprowadzenie zestawu środków prowadzących do znaczących materialnych i niematerialnych **korzyści**.

Preferowany wariant nie wykracza poza elementy konieczne do rozwiązania pierwotnego problemu oraz **osiągnięcia celów** działań na szczeblu UE.

D. Działania następne

Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?

Komisja powinna dokonać przeglądu wdrożenia inicjatywy i ocenić, czy cele polityki zostały spełnione. Wspomniana **ocena** powinna mieć miejsce **5 lat** po terminie wdrożenia aktu ustawodawczego, co zapewni wystarczający czas na dokonanie miarodajnej oceny prawa i praktyki we wszystkich uczestniczących państwach członkowskich.